

החברה להגנת הטבע (ע"ר)
שומרים. מחנכים. אוהבים

החברה להגנת הטבע (ע"ר)

דו"חות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

החברה להגנת הטבע (ע.ר.)

**דוחות כספיים
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2018**

תוכן העניינים

עמוד

2	דוח רואי החשבון המבקרים
3	מאזנים
4	דוחות על הפעילויות
5	דוחות על השינויים בנכסים נטו
6	דוחות על תזרימי המזומנים
8	באורים לדוחות הכספיים

סומך חייקין
רחוב הרטום 8, הר חוצבים
תא דואר 212
ירושלים 9100102
02 531 2000

דוח רואי החשבון המבקרים לחברי החברה להגנת הטבע (ע.ר.).

ביקרנו את המאזנים המצורפים של החברה להגנת הטבע (ע.ר.) (להלן - "העמותה") לימים 31 בדצמבר 2018 ו- 2017 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים, את הדוחות על הפעילויות של העמותה ובמיוחד, את הדוחות על השינויים בנכסים נטו ואת הדוחות על תזרימי המזומנים של העמותה ובמיוחד לכל אחת מהשנים שנסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הוועד המנהל וההנהלה של העמותה. אחריותנו היא לדחות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של שותפות מוגבלת שאוחדה באיחוד יחסי ואשר נכסיה הכלולים באיחוד מהווים כ- 1% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר 2018 ו- 2017 בהתאמה, והכנסותיה הכלולות באיחוד יחסי מהוות כ- 7% מכלל ההכנסות המאוחדות לשנים שנסתיימו באותם תאריכים. הדוחות הכספיים של השותפות המוגבלת בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככול שהיא מתייחסת לסכומים שנכללים בגין אותה שותפות מוגבלת, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

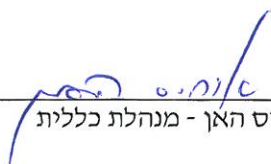
ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשלי"ג - 1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הוועד המנהל וההנהלה של העמותה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לדחות דעתנו.

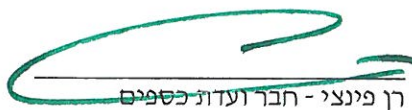
לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של העמותה ובמיוחד לימים 31 בדצמבר 2018 ו- 2017 ואת תוצאות הפעולות של העמותה ובמיוחד, השינויים בנכסים נטו ותזרימי המזומנים שלה ובמיוחד לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

סומך חייקין
רואי חשבון

23 ביוני 2019

עמותה		מאוחד		באור	
2017	2018	2017	2018		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
נכסים שוטפים					
22,221	17,445	22,221	17,445	2	מזומנים ושווי מזומנים
26,663	28,572	28,043	29,733	3	לקוחות
2,906	3,033	3,186	3,038	4	חייבים ויתרות חובה אחרים
266	276	266	276		מלאי
<u>52,056</u>	<u>49,326</u>	<u>53,716</u>	<u>50,492</u>		
השקעות לזמן ארוך					
38,706	33,983	38,706	33,983	12	ניירות ערך סחירים - מיועדים על ידי ההנהלה לרכוש קבוע
1,721	1,623	1,721	1,623	16	הוצאות מראש לזמן ארוך
261	261	261	261	5	השקעה לזמן ארוך
<u>40,688</u>	<u>35,867</u>	<u>40,688</u>	<u>35,867</u>		
<u>57,870</u>	<u>61,669</u>	<u>58,002</u>	<u>61,779</u>	6	רכוש קבוע
<u>150,614</u>	<u>146,862</u>	<u>152,406</u>	<u>148,138</u>		סה"כ נכסים

איריס האן - מנהלת כללית

רן פינצי - חבר ועדת נכסים

יוסף בן ארצי - יו"ר ועד מנהל

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 23 ביוני 2019

עמותה		מאוחד		באור	
2017	2018	2017	2018		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
התחייבויות שוטפות					
-	-	1,733	1,130		אשראי לזמן קצר
16,519	15,049	18,507	16,895	7	ספקים ונותני שירותים
11,196	10,450	13,940	13,595	8	זכאים ויתרות זכות אחרות
<u>27,715</u>	<u>25,499</u>	<u>34,180</u>	<u>31,620</u>		
התחייבויות לזמן ארוך					
-	-	1,513	1,526	9	הלוואות לזמן ארוך
3,251	3,617	3,333	3,669	10	התחייבות בגין סיום יחסי עובד-מעביד, נטו
<u>3,251</u>	<u>3,617</u>	<u>4,846</u>	<u>5,195</u>		
6,268	6,423	-	-	11	השקעה בחברה ובשותפות מוחזקת
<u>37,234</u>	<u>35,539</u>	<u>39,026</u>	<u>36,815</u>		סה"כ התחייבויות
נכסים נטו					
6,998	6,936	6,998	6,936		נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה על ידי גורמי חוץ:
41,860	36,321	41,860	36,321	12	שלא יועדו על ידי העמותה שיועדו על ידי העמותה ששימשו לרכוש קבוע
57,870	61,669	57,870	61,669		
<u>106,728</u>	<u>104,926</u>	<u>106,728</u>	<u>104,926</u>		סה"כ נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה
6,652	6,397	6,652	6,397		נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני על ידי גורמי חוץ
<u>113,380</u>	<u>111,323</u>	<u>113,380</u>	<u>111,323</u>		סה"כ נכסים נטו
<u><u>150,614</u></u>	<u><u>146,862</u></u>	<u><u>152,406</u></u>	<u><u>148,138</u></u>		סך התחייבויות ונכסים נטו

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על הפעילויות לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

עמותה		מאוחד		באור	
2017	2018	2017	2018		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
מחזור הפעילויות					
29,630	25,754	29,630	25,754		תמיכות
14,313	16,494	14,313	16,494		תרומות והשתתפויות
4,561	4,336	4,561	4,336		סכומים ששוחררו מהגבלה
48,504	46,584	48,504	46,584		
מקורות אחרים					
8,012	7,701	8,012	7,701		דמי חבר
15,247	17,947	15,247	17,947		פעילות קהילתית וציבורית
43,263	42,717	52,704	51,487		פעילות בתי ספר שדה
1,521	1,228	1,521	1,228		מכירת מוצרי טיילות
10,693	11,728	10,693	11,728		פעילות הכשרה, יעוץ ופיקוח
78,736	81,321	88,177	90,091		
127,240	127,905	136,681	136,675		
עלות הפעילויות					
51,118	54,305	52,348	55,551		שכר עבודה ונלוות
23,561	24,556	30,657	31,120		פעילות חינוכית וסביבתית
1,871	2,326	1,871	2,326		קניית מוצרים והדפסות
41,422	40,108	41,810	40,419	13	הוצאות שוטפות אחרות
117,972	121,295	126,686	129,416		
9,268	6,610	9,995	7,259		הכנסות נטו מפעילויות
9,150	9,379	9,878	9,952	14	הוצאות הנהלה וכלליות
118	(2,769)	117	(2,693)		עודף (גרעון) נטו לפני הכנסות (הוצאות) מימון, נטו
307	(1,679)	144	(1,907)	15	הכנסות (הוצאות) מימון, נטו
425	(4,448)	261	(4,600)		עודף (גרעון) נטו אחרי מימון
(164)	(152)	-	-		חלק ברווחי (הפסדי) שותפות מוחזקת
261	(4,600)	261	(4,600)		עודף (גרעון) נטו מפעולות רגילות

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני ע"י גורמי חוץ		שלא קיימת לגביהם הגבלה ע"י גורמי חוץ			
סה"כ	אלפי ש"ח	שיועדו ע"י העמותה	ששימשו לרכוש קבוע	שלא יועדו ע"י העמותה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
111,554	7,621	44,389	53,540	6,004	יתרה ליום 1 בינואר 2017
					שינויים במהלך השנה
					עודף הכנסות על הוצאות לשנה - מועבר מדוח על הפעילויות תמיכות
261	-	-	-	261	תרומות והשתתפויות סכומים ששוחררו מהגבלה לפעילויות
2,507	2,507	-	-	-	לרכישת רכוש קבוע
3,619	3,619	-	-	-	סכומים שהועברו לכיסוי הוצאות פחת יעוד על פי החלטות הנהלה (באור 12)
(4,561)	(4,561)	-	-	-	סכומים שיועדו על ידי ההנהלה ושיעודם מומש (באור 12)
-	(2,534)	-	4,431	(1,897)	
-	-	-	(5,501)	5,501	
-	-	5,500	-	(5,500)	
-	-	(8,029)	5,400	2,629	
113,380	6,652	41,860	57,870	6,998	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
					שינויים במהלך השנה
					עודף הוצאות על הכנסות לשנה - מועבר מדוח על הפעילויות תמיכות
(4,600)	-	-	-	(4,600)	תרומות והשתתפויות עדכון שערך תרומות מוגבלות סכומים ששוחררו מהגבלה לפעילויות
2,464	2,464	-	-	-	לרכישת רכוש קבוע
3,131	3,131	-	-	-	סכומים שהועברו לכיסוי הוצאות פחת יעוד על פי החלטות הנהלה (באור 12)
1,284	1,284	-	-	-	סכומים שיועדו על ידי ההנהלה ושיעודם מומש (באור 12)
(4,336)	(4,336)	-	-	-	
-	(2,798)	-	4,809	(2,011)	
-	-	-	(5,460)	5,460	
-	-	2,239	-	(2,239)	
-	-	(7,778)	4,450	3,328	
111,323	6,397	36,321	61,669	6,936	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

עמותה		מאוחד		
2017	2018	2017	2018	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
				תזרימי מזומנים מפעילות שוטפות
261	(4,600)	261	(4,600)	עודף (הפסד) נטו לפי דוח על הפעילויות
(745)	(590)	(742)	(580)	מזומנים מפעילות שוטפת - נספח (א)
(484)	(5,190)	(481)	(5,180)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
				תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(9,831)	(9,259)	(9,834)	(9,269)	רכישת רכוש קבוע
(3,976)	4,228	(3,976)	4,228	מכירת (רכישת) ניירות ערך סחירים, נטו
(13,807)	(5,031)	(13,810)	(5,041)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
				תזרימי מזומנים מפעילות מימון
6,126	5,445	6,126	5,445	הכנסות לנכסים נטו שהוגבלו
6,126	5,445	6,126	5,445	מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון
(8,165)	(4,776)	(8,165)	(4,776)	ירידה במזומנים ושווי מזומנים
30,386	22,221	30,386	22,221	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
22,221	17,445	22,221	17,445	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספח לדוחות על תזרימי המזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

עמותה		מאוחד	
2017	2018	2017	2018
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
			נספח (א) - התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת
			הוצאות (הכנסות) שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים
(4,561)	(4,336)	(4,561)	(4,336)
5,501	5,460	5,542	5,492
			סכומים ששוחררו מהגבלה לפעילות פחת
301	366	393	336
164	155	-	-
-	1,284	182	694
(1,210)	495	(1,210)	495
			עליה בהתחייבות בגין סיום יחסי עובד- מעביד, נטו
			חלק (ברווחי) בהפסדי שותפות מוחזקת הוצאות מימון
			הפסד (רווח) מניירות ערך
195	3,424	346	2,681
			שנויים בסעיפי רכוש והתחייבות
982	(1,909)	814	(1,690)
26	23	(103)	298
11	(10)	11	(10)
(1,878)	(1,470)	(1,522)	(1,612)
(181)	(746)	(388)	(345)
100	98	100	98
			ירידה (עליה) בלקוחות
			ירידה (עליה) בחייבים ויתרות חובה אחרים
			ירידה (עליה) במלאי
			עליה (ירידה) בספקים ונותני שרותים
			ירידה בזכאים ויתרות זכות אחרות
			ירידה בהוצאות מראש לזמן ארוך
(940)	(4,014)	(1,088)	(3,261)
(745)	(590)	(742)	(580)

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

- א. כללי**
1. החברה להגנת הטבע (להלן - "העמותה") נוסדה כאגודה עותומנית בחודש אוקטובר 1953 ונרשמה כעמותה בחודש ספטמבר 1983 העמותה מוכרת כמוסד ציבורי כמשמעותו בסעיפים 2)9 ו-46 לפקודת מס הכנסה. עיקרי המטרות והפעולות של העמותה הינם שמירה וחינוך לשמירת ערכי הטבע ואוצרות הנוף, טיפוח הזיקה לארץ ישראל, אהבתה והכרתה, קידום והפצת רעיון הטבע ואיכות הסביבה, מתקופת ראשית ההתיישבות ומחקר ואיסוף מידע לקידום מטרות אלו.
 2. הדוחות הכספיים ערוכים עפ"י המתכונת שנקבעה על פי נוסח משולב של גלוי דעת מספר 69 ותקן חשבונאות מס' 5 בדבר כללי חשבונאות ודוחות כספי על ידי מלכרי"ם ותקן חשבונאות מספר 36.
- ב. דוחות כספיים בערכים מדווחים**
1. בחודש אוקטובר 2001 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים". בהתאם לתקן זה, ובהתאם לתקן חשבונאות מספר 17 שפורסם בחודש דצמבר 2002, הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים לאינפלציה החל מיום 1 בינואר 2004. עד ליום 31 בדצמבר 2003, המשיכה העמותה לערוך דוחות מותאמים בהתאם לגילוי דעת 36 של לשכת רואי חשבון בישראל. העמותה מיישמת את הוראות התקן ולפיכך הופסקה, כאמור, ההתאמה החל מיום 1 בינואר 2004.
 2. העמותה ערכה את דוחותיה הכספיים בעבר על בסיס העלות ההיסטורית המותאמת למדד המחירים לצרכן. הסכומים המותאמים, כאמור, שנכללו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי נומינלי החל מיום 1 בינואר 2004. תוספות שבוצעו במהלך התקופה נכללו בערכים נומינליים. לפיכך הדוחות הבסיסים לתאריכים ולתקופות דיווח שאחרי 31 בדצמבר 2003 מוצגים בסכומים מדווחים בהתאם לתקני חשבונאות של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות.
 3. סכומי הנכסים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.
 4. בדוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.
- ג. עקרונות הדיווח**
1. מאזנים:
 - א. פריטים לא כספיים (בעיקר - רכוש קבוע, מלאי, השקעות המוצגות על פי עלות) מוצגים בסכומים מדווחים.
 - ב. פריטים כספיים מוצגים במאזן בערכים נומינליים היסטוריים לתאריך המאזן.
 2. דוחות על הפעילויות:
 - א. הכנסות והוצאות הנובעות מפריטים לא כספיים (כגון: פחת והפחתות, שינויים במלאי וכדומה) או מהפרשות הכלולות במאזן נגזרות מהתנועה בין סכום מדווח ביתרת פתיחה לבין סכום מדווח ביתרת סגירה.
 - ב. יתר מרכיבי דוח על הפעילויות (כגון: מכירות, קניות, עלויות יצור שוטפות וכדומה) מוצגים בערכים נומינליים.

באור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ד. שימוש באומדנים

הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים דורשת מהנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, ועל הגילוי המתאיחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

ה. דוחות כספיים מאוחדים

1. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות הכספיים של העמותה ושל שותפות בשליטה משותפת המאוחדת בדוחות הכספיים לפי שיטת האיחוד היחסי.
2. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את החלק היחסי מפרטי הנכסים, ההתחייבויות, ההוצאות וההכנסות של שותפות המאוחדת באיחוד יחסי לפי שיעורי החזקה בה.
3. הדוחות הכספיים של חברה בת רואים עולם - החברה להגנת הטבע בע"מ, אשר לעמותה אין בה שליטה אפקטיבית בפועל, אינם כלולים בדוחות המאוחדים.

ו. נכסים נטו המוגבלים בשימוש

1. הנכסים נטו מחולקים לשתי קבוצות בהתאם להגבלת השימוש בהם. הקבוצה הראשונה - מתייחסת לנכסים נטו לגביהם קיימת הגבלה זמנית שהוטלה ע"י גורמים חיצוניים (בעיקר תורמים) וקבוצה שנייה המכילה נכסים נטו שלא יועדו לשימוש ע"י גורמים חיצוניים. בקבוצה השנייה ניתן להבחין בין נכסים נטו שלא יועדו לשימוש למטרות מסויימות לבין אלה שבמשך השנים יועדו למטרות מיוחדות ע"י ההנהלה.

נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני -

כוללים נכסים, אשר ניתן להשתמש בהם למטרות עבורן יועדו.

מדובר בכספי הקצבות ותרומות הכפופות להתניות גורמים חיצוניים באשר לשימוש בסכומים שהתקבלו

נכסים נטו שיועדו ע"י העמותה -

כוללים נכסים נטו שלא הוגבלו בשימוש על ידי גורמים חיצוניים, אולם יועדו על ידי הנהלת העמותה למטרות מיוחדות.

2. יתרותיהם של הנכסים נטו שטרם נוצלו לייעודם, מושקעות בנכסים כספיים (מזומנים, ניירות ערך ופיקדונות) המוחזקים ומנוהלים במשותף.

ז. מזומנים ושווי מזומנים

כוללים פקדונות בבנקים שהתקופה עד למועד פרעונם, בעת ההשקעה בהם, אינה עולה על שלושה חודשים.

ח. ניירות ערך סחירים

אגרות חוב, מניות וקרנות נאמנות מוצגות לפי שוויין בשוק לתאריך המאזן.

התקבלים משימוש ניירות ערך סחירים מיועדים על ידי ההנהלה למימון השקעה בנכסים קבועים ולפיכך ההשקעות מוצגות במסגרת השקעות לזמן ארוך.

ט. מלאי

מלאי נמדד כנמוך מבין העלות וערך המימוש נטו. עלות המלאי נקבעת לפי שיטת פיפו והיא כוללת את העלויות לרכישת המלאי ולהבאתו למקומו ולמצבו הקיימים. ערך המימוש נטו הוא אומדן מחיר המכירה במהלך העסקים הרגיל, בניכוי אומדן העלות להשלמה ואומדן העלויות הדרושות לביצוע המכירה.

י. השקעה בחברה בת ובשותפות

ההשקעה כוללת השקעה בהון המניות ובתשלומים ע"י הון, בניכוי הפרשה להפסדים.

באור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

יא. רכוש קבוע

1. הרכוש הקבוע של העמותה כולל מבנים, כלי רכב, ציוד וריהוט.
2. הרכוש הקבוע נמדד לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.
3. הרווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערך בספרים, ומוכרים נטו בסעיף הכנסות אחרות בדוח על הפעילויות.
4. פחת נזקף לדוח על הפעילויות לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע. קרקעות אינן מופחתות.

שיעורי הפחת הם כדלקמן :

%	
6-33	ציוד וריהוט
4-10	מבנים ומתקנים
15	כלי רכב

יב. יתרות הצמודות למטבע חוץ או למדד

1. פיקדונות בבנקים במטבע חוץ או הצמודים לו, מוצגים במאזן לפי שערי המטבע היציגים ליום המאזן. פיקדונות בבנקים הצמודים למדד, מוצגים לפי המדד בגין חודש דצמבר או לפי המדד הידוע בתאריך המאזן, בהתאם לתנאי הפיקדון.
2. פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן -

שעור השינוי		שיעור השינוי		31 בדצמבר	
2017	2018	2017	2018	2017	2018
(9.8%)	8.1%	3.467	3.748	שערי החליפין של הדולר-בשקלים חדשים	
0.4%	0.8%	101.28	102.09	מדד המחירים לצרכן (מדד דצמבר) בנקודות	

יג. ירידת ערך נכסים

העמותה מיישמת את תקן חשבונאות מספר 15 - ירידת ערך נכסים (להלן: "התקן"). התקן קובע נהלים שעל העמותה ליישם כדי להבטיח שנכסיה במאזן המאוחד (שלגביהם חל התקן), לא יוצגו בסכום העולה על סכום בר-ההשבה שלהם, שהינו הגבוה מבין מחיר המכירה נטו לבין שווי השימוש (הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס וממימושו). התקן חל על כל הנכסים במאזן המאוחד, למעט נכסים כספיים (פרט לנכסים כספיים שהם השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות בנות). כמו כן קובע התקן את כללי ההצגה והגילוי לגבי נכסים שחלה ירידה בערכם. כאשר ערכו של נכס במאזן המאוחד עולה על הסכום בר-ההשבה שלו, העמותה מכירה בהפסד מירידת ערך בגובה הפער בין ערכו הפנקסני של הנכס לסכום בר-ההשבה שלו. הפסד שהוכר כאמור יבוטל רק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת סכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר ההפסד האחרון מירידת ערך. העמותה בוחנת מדי שנה קיומם של סימנים לירידת ערך של הנכסים ומבצע הפרשות לירידת ערך במידת הצורך.

באור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

יד. הכרה בהכנסות

1. מכירת מוצרים

ההכנסות ממכירת מוצרים נרשמות בעת המכירה או המשלוח ללקוח עם העברת הסיכונים והגמולים העיקריים הכרוכים בבעלות על המוצרים הנמכרים.

2. הכנסות משירות

ההכנסות מפעילות מחלקות העמותה וממתן שירותים נזקפות באופן יחסי על פני תקופת ההסכם או עם מתן השירות באם סבירות זרימתן של ההטבות הכלכליות המיוחסות למתן השירות הינה ודאית.

טו. הפרשה לחובות מסופקים

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים המשקפות בצורה נאותה, לפי הערכת ההנהלה, את ההפסד הגלום בחובות, שגבייתם מוטלת בספק. בקביעת נאותות ההפרשות התבססה ההנהלה, בין היתר, על הערכת הסיכון על סמך המידע שבידה בדבר מצבם הכספי של החייבים, היקף פעילותם והערכת הבטחונית שנתקבלו מהם. חובות מסופקים, אשר לדעת הנהלת החברה אין סיכוי לגבותם, נמתקים מספרי העמותה על פי החלטת ההנהלה.

באור 2 - מזומנים ושווי מזומנים

עמותה		מאוחד		
31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
16,343	13,988	16,343	13,988	מטבע ישראלי
5,878	3,457	5,878	3,457	מטבע חוץ
22,221	17,445	22,221	17,445	
יעוד המזומנים:				
3,154	2,338	3,154	2,338	מזומנים מיועדים על ידי ההנהלה
19,067	15,107	19,067	15,107	מזומנים לא מיועדים
22,221	17,445	22,221	17,445	

באור 3 - לקוחות

עמותה		מאוחד		
31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
19,842	22,619	23,184	25,535	חובות פתוחים
3,851	3,802	3,851	3,802	חברות אשראי
415	283	550	329	המחאות לגביה
3,284	2,716	1,637	1,358	צדדים קשורים
27,392	29,420	29,222	31,024	
(729)	(848)	(1,179)	(1,291)	בניכוי-הפרשה לחובות מסופקים
26,663	28,572	28,043	29,733	

באור 4 - חייבים ויתרות חובה אחרים

עמותה		מאוחד		
31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
503	566	769	566	הכנסות לקבל
2,046	2,143	2,060	2,148	הוצאות מראש
169	147	169	147	פקדונות השכרת רכב
188	177	188	177	עובדים
2,906	3,033	3,186	3,038	

באור 5 - השקעה לזמן ארוך

מאוחד ועמותה		
31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,141	1,141	השקעה מותנית
(880)	(880)	בניכוי הפרשה לירידת ערך השקעה
261	261	

העמותה התקשרה בשנת 2000 במסמך הבנות עם עמותת יד לשריון (להלן: "יד לשריון") שתוקפו הוארך על-ידי הצדדים מעת לעת, על-פיו העמידה סכום של 300 אלפי דולר ששימש את יד לשריון להקמת קריית חינוך בלטרון. סוכם שאם לא ייחתם בין הצדדים הסכם מפורט שמסדיר את שיתוף הפעולה בעניין קריית חינוך, והקמת מכלול צפרות, יוחזר הסכום צמוד לשער הדולר, ללא ריבית בתוך שנה. שיתוף הפעולה להפעלת קריית החינוך הופסק בשנת 2006. להערכת הנהלת העמותה סכום זה לא יוחזר וישמש כתשלום עבור הקרקע שתקבל העמותה באתר יד לשריון. עקב קיטון משמעותי בשטח אותו הייתה העמותה אמורה לקבל, כ- 8 דונם במקום כ- 25 דונם, נרשמה הפרשה לירידת ערך בהתאם.

בנוגע למסמך הסכמות בין העמותה לבין יד לשריון ראה באור 16(ג).

באור 6 - רכוש קבוע

מאוחד

מבנים ומתקנים אלפי ש"ח	ציוד וריהוט אלפי ש"ח	כלי רכב אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח	
229,787	46,634	1,155	277,576	עלות
6,232	2,855	182	9,269	יתרה ליום 1 בינואר 2018
236,019	49,489	1,337	286,845	תוספות
				יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
188,370	30,069	1,135	219,574	פחת שנצבר
4,056	1,418	18	5,492	יתרה ליום 1 בינואר 2018
192,426	31,487	1,153	225,066	פחת לשנה
				יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
43,593	18,002	184	61,779	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2018
41,417	16,565	20	58,002	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2017
				עמותה
229,655	46,199	1,155	277,009	עלות
6,232	2,845	182	9,259	יתרה ליום 1 בינואר 2018
235,887	49,044	1,337	286,268	תוספות
				יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
188,308	29,707	1,124	219,139	פחת שנצבר
4,045	1,397	18	5,460	יתרה ליום 1 בינואר 2018
192,353	31,104	1,142	224,599	פחת לשנה
				יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
43,534	17,940	195	61,669	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2018
41,347	16,492	31	57,870	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2017

באור 7 - ספקים ונותני שירותים

עמותה		מאוחד	
31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
15,914	13,524	17,594	15,226
605	1,525	913	1,669
16,519	15,049	18,507	16,895

התחייבויות פתוחות
המתואות לפרעון

באור 8 - זכאים ויתרות זכות אחרות

עמותה		מאוחד	
31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,322	1,287	1,373	1,341
1,849	1,872	1,861	1,953
648	857	661	882
3,780	3,709	3,780	3,709
2,601	1,699	2,867	1,892
979	1,022	1,035	1,040
-	-	2,346	2,774
17	4	17	4
11,196	10,450	13,940	13,595

עובדים
מוסדות בגין שכר וניכויים
הפרשה לחופשה והבראה
הפרשה לתביעות
הוצאות לשלם ואחרים
הכנסות מראש
חברה קשורה
אחרים

באור 9 - הלוואות לזמן ארוך

עמותה		מאוחד	
31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	-	1,513	1,526

הלוואות בעלים (1)

(1) הלוואות שנתקבלו בשותפות החברה להגנת הטבע - מגלים ארץ שותפות מוגבלת. ההלוואות אינן צמודות ונושאות ריבית של 4% לשנה.

באור 10 - התחייבות בגין סיום יחסי עובד-מעביד, נטו

א. הרכב

עמותה		מאוחד	
31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
5,118	5,316	5,296	5,494
(1,867)	(1,699)	(1,963)	(1,825)
<u>3,251</u>	<u>3,617</u>	<u>3,333</u>	<u>3,669</u>

התחייבות לפיצויי פרישה ופיטורין בניכוי יעודה

ב. התחייבות העמותה לתשלום פיצויי פיטורין לעובדיה, מכוסה ברובה על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים בקופות פיצויים מוכרות, ו/או על ידי רכישת פוליסות ביטוח מתוקף סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג - 1963. הסכומים שהופקדו כאמור אינם בשליטתה ובניהולה של העמותה, ולפיכך לא ניתן להם ולהתחייבויות שבגין הן הופקדו ביטוי במאזן.

ההתחייבות בשל סיום יחסי עובד-מעביד הכלולה במאזן מייצגת את יתרת ההתחייבות שאינה מכוסה על ידי הפקדות ו/או פוליסות ביטוח כאמור לעיל. בגין חלק זה של ההתחייבות קיימת יעודה המופקדת על שם החברה בקופת פיצויים מוכרת. היעודה בקופת פיצויים כוללת הפרשי הצמדה וריבית שנצברו ומופקדים בחברות הביטוח. משיכת כספי היעודה מותנית בקיום ההוראות המפורטות בחוק פיצויי פיטורין.

בנוסף, מוקנות לעובדים זכויות לקבלת מענק הסתגלות בעת הפרישה: ההתחייבות שבמאזן מכסה את מלוא ההתחייבות של העמותה לתשלום מענקי ההסתגלות.

באור 11 - השקעה בחברה בת ובשותפות מוחזקת

עמותה	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1	1
-	-
<u>1</u>	<u>1</u>
1	1
(6,270)	(6,425)
<u>(6,269)</u>	<u>(6,424)</u>
<u>(6,268)</u>	<u>(6,423)</u>

הרכב

רואים עולם - החברה להגנת הטבע בע"מ (1)
השקעה במניות (86% מהון המניות המונפק והנפרע)
חלק החברה ברווחים שנצברו מתאריך הרכישה

החברה להגנת הטבע - מגלים ארץ, שותפות מוגבלת (2)
השקעה (50%)
חלק החברה בהפסדים שנצברו מתאריך הרכישה

1. רואים עולם - החברה להגנת הטבע בע"מ נוסדה בשנת 2002 ועוסקת בשיווק ארגון ומתן שרותים נסיעות בתחום טיולים לחו"ל. העמותה מחזיקה 86% מהון המניות.
דוחותיה הכספיים של החברה אינם מאוחדים במסגרת דוחות כספיים אלה. ראה באור 1 ה' (3).

2. החברה להגנת הטבע - מגלים ארץ שותפות מוגבלת נוסדה בשנת 2005 ועוסקת בשיווק ארגון ומתן שרותים בתחום טיילות חינוכית בעיקר למערכת החינוך. העמותה מחזיקה 50% מהון השותפות.

כפי שעולה מהדוחות הכספיים, סיימה השותפות את שנת פעילותה בהפסד של כ-303 אלפי ש"ח. לשותפות גרעון בהון העצמי ליום 31 בדצמבר 2018 בסכום של 12.8 מליון ש"ח וגרעון בהון החוזר בסך של כ-9.9 מיליון ש"ח. הנהלת השותפות הינה בדיעה כי לאור הודעת השותפים על תמיכה בשותפות, בעיקר בדרך של הפסקת חיוב בדמי ניהול והפחתה בהשתתפות בעלויות, העמדת הלוואות בעלים בשנים 2010 ו-2012 כמו גם במקביל העמדת ערבויות בעלים לבנקים, תוכל השותפות להמשיך לפעול כ"עסק חיי".

חברה נוספת, קוים לטבע בע"מ, נוסדה בשנת 2005 ומשמשת כשותף הכללי המנהל את החברה להגנת הטבע - מגלים ארץ שותפות מוגבלת. העמותה מחזיקה 50% מהון המניות ובזכות ל-4 דירקטורים.

באור 12 - נכסים נטו שיועדו על ידי העמותה

עמותה ומאוחד		
31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
7,860	6,508	נכסים שיועדו ליישום תוכנית אסטרטגית להרחבת פעילות העמותה
2,000	1,722	נכסים שיועדו לשדרוג מערכת מידע בעמותה
32,000	28,091	נכסים שיועדו לשיפוץ בתי ספר שדה ורכוש קבוע
41,860	36,321	
3,154	2,338	בטוחות ומזומנים מיועדים
38,706	33,983	מזומנים
		ניירות ערך סחירים
41,860	36,321	

באור 13 - הוצאות שוטפות אחרות

עמותה		מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017 בדצמבר	2018 בדצמבר	2017 בדצמבר	2018 בדצמבר	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4,732	4,950	4,855	5,058	אחזקת רכב
4,302	4,378	4,302	4,378	משרדיות, תקשורת ומחשוב
5,391	5,215	5,409	5,243	מסים, שכירות וביטוח
6,169	5,385	6,169	5,385	אחזקה והצטיידות
3,822	3,627	3,822	3,627	חשמל, מים ואנרגיה
2,709	2,703	2,709	2,703	שמירה, אבטחה וניקיון
1,943	2,070	1,943	2,070	אחזקת צוות
4,019	3,563	4,019	3,563	שרותים מקצועיים
2,862	2,568	3,059	2,749	פרסום, שיווק והסברה
7	207	57	201	חובות אבודים, מסופקים
5,466	5,442	5,466	5,442	פחת והפחתות
41,422	40,108	41,810	40,419	

באור 14 - הוצאות הנהלה וכלליות

עמותה		מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017 בדצמבר	2018 בדצמבר	2017 בדצמבר	2018 בדצמבר	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
6,389	6,528	6,839	6,911	שכר ונלוות
886	972	997	1,016	שרותים מקצועיים
774	794	860	871	משרדיות ותקשורת
585	610	585	610	מסים ושכירות
186	162	225	199	אחזקת רכב
295	295	296	295	אחזקה, חשמל וניקיון
35	18	76	50	פחת והפחתות
9,150	9,379	9,878	9,952	

באור 15 - הכנסות והוצאות מימון

עמותה		מאוחד		הפרשי שער ושערון רווח (הפסד) מניירות ערך עמלות כרטיסי אשראי בנק הכנסות ריבית
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(690)	(861)	(690)	(861)	
1,210	(495)	1,210	(495)	
(351)	(500)	(514)	(728)	
138	177	138	177	
<u>307</u>	<u>(1,679)</u>	<u>144</u>	<u>(1,907)</u>	

באור 16 - תביעות משפטיות, התחייבויות תלויות והתקשרויות

- א. תביעות שונות הוגשו על ידי מטיילים נגד העמותה בגין נזקי גוף ונזקים אחרים. סכום החשיפה המירבי של העמותה בגין תביעות אלו הינו בגובה השתתפות עצמית ומסתכם לסך כ- 3.7 מיליון ש"ח (שנה קודמת - 3.8 מיליון ש"ח).
- ב. בית ספר שדה הר גילה ממוקם בחלקו על שטחים של הכנסיה הרוסית ובחלקו על שטחים של הכנסיה היוונית. לפני שנים רבות הושג הסכם בין המדינה לבין הכנסיה הרוסית, המדינה שלמה סך של 2.7 מיליון ש"ח לסלוק התביעה המשפטית של הכנסיה הרוסית. בחודש ינואר 2014 נחתם הסכם בין העמותה לבין הכנסייה היוונית המסדיר את החיוב בגין השנים 2010 עד 2027 בתמורה לסכום של 6.78 מיליון ש"ח. מתוך סכום זה שולם עד כה סך של כ- 5.4 מיליון ש"ח. מתוך סכום זה סך של כ- 1.6 מיליון ש"ח כלול בדוחות כספיים אלו בסעיף חייבים לזמן ארוך.
- ג. ביום 1 בדצמבר 2010 נחתם מסמך הסכמות בין העמותה לבין יד לשריון בלטרון בנוגע להקמת המרכז הבינלאומי לחקר נדידת הציפורים. על פי המסמך המרכז יוקם על שטח שיוקצה למטרה זו בתוך אתר יד לשריון ובניית המרכז והתפעול והתחזוקה השוטפים יהיו באחריות יד לשריון. העמותה תטפל בנושא ההדרכות והתוכן במרכז.
- כספי התרומות שהתקבלו אצלה למטרה זו ואשר כלולים בדוחות כספיים אלו במסגרת נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה באופן זמני על ידי גורמי חוץ, משמשים לפעילות העמותה בהתאם לאישור התורמים.
- ד. העמותה קשורה במספר הסכמי שכירות בגין אתרים ובתי ספר שדה בהם פועלת העמותה וכן במספר הסכמי חכירה תפעוליים בגין כ- 70 רכבים בשימושה. הסכמים אלו מתחדשים מעת לעת.

באור 17 - שעבודים וערבויות

- א. להלן פירוט שעבודים הרשומים על נכסי העמותה:
 1. שעבוד והמחאת זכות לטובת בנק דיסקונט לישראל בע"מ על פקדונות מטבע ישראלי ומט"ח ועל כספים וזכויות לכספים המגיעים לעמותה מאת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (כ.א.ל) לפי הסכם שנחתם בשנת 1985 בין העמותה לבין כ.א.ל.
 2. שעבוד קבוע והמחאה על דרך שעבוד לטובת בנק הפועלים בע"מ על כל הכספים, הזכויות והתשלומים המגיעים לעמותה מאת ישראל כרטיס בע"מ.
 3. שעבוד קבוע ראשון בדרגה ללא הגבלה בסכום לטובת בנק הפועלים בע"מ על פקדונות כספיים במט"ח הקיימים בחשבון העמותה שבסניף המרכזי של הבנק.
 4. שעבוד והמחאה בדרגה ראשונה לטובת בנק דיסקונט לישראל בע"מ על הכספים והמופקדים בחשבון העמותה שבסניף הגר"א של הבנק ו/או בכל חשבון קשור.
 5. שעבודים לטובת בזק כל תקשורת בע"מ על מרכזיות טלפונים.

באור 17 - שעבודים וערבויות (המשך)

ב. להלן פרוט ערבויות שנתנה העמותה:

1. ערבויות בנקאיות לטובת גופים שונים בסך 1,362 אלפי ש"ח.
2. העמותה חתמה על כתב ערבות מוגבלת בסכום של 1,250 אלפי ש"ח לטובת בנק דיסקונט לישראל בע"מ, לפיו ערבה העמותה לחשבון הבנק של החברה להגנת הטבע - מגלים ארץ שותפות מוגבלת. יתרת ההתחייבות של השותפות לבנק בתאריך הדוח הכספי מסתכמת לסך של 3,465 אלפי ש"ח.

באור 18 - הכנסות ממשרדי ממשלה

ההכנסות ממשרדי ממשלה מתקבלות כתמיכות הקצבות והשתתפויות ונכללות במסגרת הדוח על הפעילויות והדוח על השינויים בנכסים נטו על פי יעודן.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
39,808	36,754
8,163	8,610
-	2,376
414	222
552	825
48,937	48,787

משרד החינוך
 משרד הביטחון וביטחון פנים
 משרד ראש הממשלה
 משרד להגנת הסביבה
 משרדים אחרים

סה"כ